

УДК 632.15 – 656.13

Міхно М.В., к.т.н., Папук М.О.

АДІ ДонНТУ, м. Горлівка

ДЖЕРЕЛА ВИКИДІВ ЗАБРУДНЮЮЧИХ РЕЧОВИН ПРОМИСЛОВОГО РЕГІОНУ

Розглянуто джерела викидів шкідливих речовин у промисловому регіоні. Зроблено аналіз частки пересувних джерел у загальному забрудненні атмосфери регіону за останні роки.

Постановка проблеми у загальному вигляді

Основними джерелами викидів у промисловому регіоні є промислові підприємства та автомобільний транспорт: стаціонарний та пересувний. Розглянемо промисловий регіон, що містить у собі м. Донецьк і Донецька область. Регіон займає головне місце в економічному потенціалі України, і на його території зосереджена п'ята частина виробничих потужностей країни. Потужність техносфери Донецького регіону складає більше 800 великих і середніх підприємств гірничодобувної, металургійної й хімічної промисловості, енергетики, важкого машинобудування й будівельних матеріалів. У регіоні досить добре розвинено транспортний комплекс.

Забруднення атмосферного повітря викидами шкідливих речовин автотранспорту вище гранично допустимих концентрацій для населених місць стало можливим внаслідок значного росту кількості та інтенсивності використання рухомого складу транспорту, збільшення довжини вулично-дорожньої мережі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми

Збільшення чисельності та інтенсивності використання рухомого складу передбачає розвиток інфраструктури, тобто мережі автозаправних станцій (за останній рік їхня кількість у регіоні збільшилася вдвічі), станцій і центрів з технічного обслуговування й ремонту рухомого складу, пунктів утилізації й переробки окремих видів конструкційних і експлуатаційних матеріалів.

Зазначені виробництва поряд з вулично-дорожньою мережею також є джерелами забруднення атмосферного повітря, водного середовища, ґрунту.

Окрім згаданих об'єктів автотранспортного комплексу, значний внесок у забруднення атмосфери вносять також теплоенергетика, будівництво, промисловість.

Існуюча мережа моніторингу фіксує забруднення атмосферного повітря всіма стаціонарними й пересувними джерелами без поділу по галузях й виробництвах.

Динаміка змін викидів шкідливих речовин від стаціонарних джерел представлена на рисунку 1.

Мета статті

Метою даної статті є розгляд внеску автотранспорту в загальні валові викиди шкідливих речовин Донецького регіону.

Рис.1. Викиди шкідливих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення [1-3]

Виклад основного матеріалу дослідження

Як видно з рис. 1, по Україні в цілому спостерігається зменшення викидів шкідливих речовин більш інтенсивно, ніж у Донецькій області, де має місце лише невеликий темп зменшення викидів.

Для вироблення раціональної природоохоронної політики в конкретному регіоні розглядається внесок автотранспорту у загальні валові викиди шкідливих речовин зазначеного регіону, що здійснюється обласним статистичним управлінням розрахунковим шляхом і наводиться в щорічних звітах.

Динаміка змін викидів шкідливих речовин в атмосферу від пересувних джерел наведена в табл. 1.

Аналіз цих даних свідчать, що доля автомобільного транспорту у загальному забрудненні навколишнього середовища постійно збільшується. Прогнозується і зростання вказаних викидів найближчим часом.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку

Одним з основних процесів, що зумовлюють вплив транспортних засобів на навколишнє середовище, є та термогазодинамічні процеси у двигунах. Такі ж процеси мають місце у технологічних печах і пристроях спалювання твердих, рідких і газоподібних викопних палив для одержання електричної, теплової енергії, пару, стисненого повітря.

Таблиця 1

Внесок автотранспорту в забруднення атмосферного повітря по м. Донецьк й області [1-3]

Роки	Обсяг викидів автотранспорту тис. т/рік	Сумарний обсяг викидів, тис. т /рік	Внесок автотранспорту, %
1988	205,6	1561	13,2
1999	197,2	1588	12,4
2000	205,6	1889,9	10,9
2001	208,1	1588,7	13,1
2002	211,1	1587,6	13,3
2003	219,4	1609,3	13, 6
2004	227,1	1617,1	14 ,0

Список літератури

1. Земля тривоги нашої. За матеріалами доповіді про стан навколишнього середовища в Донецькій області у 2002 році / Під ред. С.В. Третьякова. – Донецьк: Новий мир, 2003. – 158 с.
2. Земля тривоги нашої. За матеріалами доповіді про стан навколишнього середовища в Донецькій області у 2003 році / Під ред. С.В. Третьякова. – Донецьк: Новий мир, 2004. – 187 с.
3. Земля тривоги нашої. За матеріалами доповіді про стан навколишнього середовища в Донецькій області у 2004 році / Під ред. С.В. Третьякова. – Донецьк: Новий мир, 2005. – 118 с.

© Міхно М.В., Папук М.О., 2005